

ಅನುದಿನದ ದಂದುಗ ಮೀರಿಕೊಳ್ಳುವ ಸವಾಲು

ಎಂ.ಆರ್ ಭಗವತಿ
ಅರ್ಬನ್ ವೈಲ್ಡ್‌ಲೈಫ್ ಫೋಟೋಗ್ರಾಫರ್

ಹೈಸ್ಕೂಲಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದ ಸಮಯದಿಂದಲೂ ನನಗೆ ಫೋಟೋಗ್ರಫಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಕುತೂಹಲ ಇತ್ತು. ಆದರೆ ಇದನ್ನೊಂದು ಹವ್ಯಾಸವಾಗಿ ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂಬ ಅರಿವು ಬಂದಿರಲಿಲ್ಲ. ಬರವಣಿಗೆ ಮತ್ತು ಫೋಟೋಗ್ರಫಿ ಆಸಕ್ತಿಗಳೆರಡೂ ನನ್ನಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟೊಟ್ಟಿಗೇ ಬೆಳೆಯಿತು ಅನಿಸುತ್ತದೆ.

ನನ್ನ ತಾಯಿಮನೆ ಅರೆಮಲೆನಾಡು. ಅಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಾಣಿ-ಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೆ. ಆಗ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಕುತೂಹಲಕ್ಕಿಂತ ಭಯ ಇತ್ತು. ಈಗ ಭಯವಿಲ್ಲ, ಕುತೂಹಲವಿದೆ. ನಾನು ಫೋಟೋಗ್ರಫಿ ಶುರುಮಾಡಿ ಹತ್ತು ಹನ್ನೆರಡು ವರ್ಷಗಳು ಸಂದಿವೆ. ನಾನು ಅರ್ಬನ್ ವೈಲ್ಡ್‌ಲೈಫ್ ಫೋಟೋಗ್ರಫಿ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಅಂದರೆ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡುವ ಫೋಟೋಗ್ರಫಿ. ಹಾಗೆ ನೋಡಿದರೆ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ನಿಜವಾದ ವೈಲ್ಡ್‌ಲೈಫ್ ಫೋಟೋಗ್ರಫಿ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ, ಮೇಲು ಮೇಲಿನಿಂದ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಎಂದೇ ನನಗೆ ಅನಿಸುತ್ತದೆ.

ಈಗ ಫೋಟೋಗ್ರಫಿ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳು ಇದ್ದಾರೆ. ಮೊದಲು ಹೀಗಿರಲಿಲ್ಲ.

ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ಎಕ್ಸ್‌ಪೋಸರ್ ಕೂಡ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಈಗಲೂ ನಿಶಾ ಪುರುಷೋತ್ತಮ, ರತಿಕಾ ರಾಮಸ್ವಾಮಿ ಅವರಂಥ ಕೆಲವು ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳು ಮಾತ್ರವೇ ಫೋಟೋಗ್ರಫಿಯನ್ನು ವೃತ್ತಿಯನ್ನಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಖ್ಯಾತರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೆ ನೋಡಿದರೆ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರು ತೆಗೆಯುವ ಫೋಟೋಗಳು, ಆ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಎದುರಾಗುವ ಸವಾಲುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅಷ್ಟೊಂದು ಚರ್ಚೆ ಆಗುವುದೇ ಇಲ್ಲ.

ಫೋಟೋಗ್ರಫಿ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಕೆಲವು ಸವಾಲುಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಅವಳಿಗೆ ಕುಟುಂಬದ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಮೀರಿಕೊಳ್ಳುವುದೂ ಒಂದು ಸವಾಲು. ಬೇಕೆಂದಾಗಲಿ ಮನೆ ಬಿಟ್ಟು ಹೊರಟುಬಿಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ಫೋಟೋಗ್ರಫಿ ಅವಕಾಶ ಇದ್ದಾಗ ಮನೆಗ್ಯಾರೋ ನೆಂಟರು ಬಂದರು ಅಥವಾ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಆರೋಗ್ಯ ಸರಿ ಇಲ್ಲ ಅಂತಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಿ, ಆಗ ಗಂಡ ಹೊರಟುಬಿಡಬಹುದು; ಆದರೆ ನಮ್ಮಿಂದ ಅದು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹಾಗೊಮ್ಮೆ ಹೋದರೂ ನಮ್ಮ ಮನಸ್ಸು ಫೋಟೋಗ್ರಫಿಯಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲುವುದಿಲ್ಲ. ವೈಲ್ಡ್‌ಲೈಫ್ ಫೋಟೋಗ್ರಫಿ ಮಾಡುವಾಗ ಎಷ್ಟೋ ಸಲ ನಮಗೆ ನೇಚರ್ ಕಾಲ್‌ಗೆ ಹೋಗುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗಿಬಿಡುತ್ತದೆ. ಇವೆಲ್ಲವೂ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಅನಿಸಬಹುದು. ಆದರೆ ಅವೂ ಮುಖ್ಯವೇ ಆಗಿರುತ್ತವೆ.

ಸ್ಥಳಾಂತರಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಅವರ ಸ್ವಡಿಯೊ ಇದ್ದ ಬೀದಿಯಲ್ಲಿಯೇ 1877ರಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮತಿ ಡಿ. ಗ್ಯಾರ್ರಿಕ್ ಎಂಬ ಮಹಿಳೆ ಇನ್ನೊಂದು ಸ್ವಡಿಯೊ ತೆರೆದ ದಾಖಲೆ 'ಫೋಟೋಗ್ರಾಫಿಕ್ ಸೊಸೈಟಿ ಆಫ್ ಬಂಗಾಳ'ದ ವಾರ್ತಾಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಸಿಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಆ ಸ್ವಡಿಯೊ ಪ್ರಾರಂಭವಾದ ಒಂದೇ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಮುಚ್ಚಿಹೋಗುತ್ತದೆ.

ಸ್ತ್ರೀಛಾಯಾ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಮುಂದೆ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಮಹತ್ವದ ಹೆಜ್ಜೆ ಗುರುತು ಶ್ರೀಮತಿ ಬಿಬಿ ಅವರದ್ದು. ಅವರು 'ಬ್ರಹ್ಮ ಸಮಾಜ'ದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಚಳವಳಿಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದವರು. ಅದರ ಮೂಲಕ ಮಹಿಳಾ ಶಿಕ್ಷಣದ ಉತ್ತೇಜನದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಕೊಂಡಿದ್ದವರು. ಅವರು ಸ್ವತಃ ಫೋಟೋಗ್ರಫಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ವತಃ ಆಸಕ್ತರಾಗಿರುವುದಲ್ಲದೇ ಮಹಿಳೆಯರು ತಮ್ಮ ಚಿತ್ರವನ್ನು ತಾವೇ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದನ್ನು ಕಲಿಸುವುದರಲ್ಲಿಯೂ ತೊಡಗಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಅವರ ಹೆಸರು ಮತ್ತು ಸ್ವಡಿಯೊದ ವಿಳಾಸ ಒಳಗೊಂಡ ಜಾಹೀರಾತು 1855ರಲ್ಲಿ 'ಬ್ರಹ್ಮ ಬೋಧಿಸಿ' ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗಿತ್ತು.

ಕಲಾತ್ಮಕ ಫೋಟೋಗ್ರಫಿಯಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ಪರಿಣತಿ ಸಾಧಿಸಿದ್ದ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಮಹಿಳೆ ಮಹಾರಾಣಿ ಮನಮೋಹಿನಿ. ಇವರು ತ್ರಿಪುರದ ರಾಜ ಬಿರ್‌ಚಂದ್ರ ಮಾಣಿಕ್ ಅವರ ಪತ್ನಿ. ಬಿರ್‌ಚಂದ್ರ ಸ್ವತಃ ಫೋಟೋಗ್ರಫಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಆಸಕ್ತಿ ಹೊಂದಿದ್ದವರು. ಪತಿಯಿಂದ ಕ್ಯಾಮರಾಮೋಹ ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡ ಮನಮೋಹಿನಿ ಬಹುಬೇಗ ಅದರಲ್ಲಿ ಪರಿಣತಿ ಸಾಧಿಸಿದರು.

ರವೀಂದ್ರನಾಥ ಟ್ಯಾಗೋರ್ ಅವರ ಹಿರಿಯಣ್ಣ ಸತ್ಯೇಂದ್ರನಾಥ ಅವರ ಪತ್ನಿ ಜಗನ್ಮೋಹಿನಿ

ಎಂ.ಆರ್. ಭಗವತಿ ಕ್ಯಾಮರಾಗ್ ಫೋಸ್ ಕೊಡುತ್ತಿರುವ ಕೆಂಪು ಕೊರಳಿನ ನೋಟದೊಡನೆ

ದೇವಿಯೂ ಫೋಟೋಗ್ರಫಿಯಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿ ಹೊಂದಿದ್ದವರು. ಟ್ಯಾಗೋರ್ ಕುಟುಂಬದ ಹಿರಿಯ ಮಹಿಳೆಯರ ಚಿತ್ರವನ್ನು ಅವರೇ ತೆಗೆಯುತ್ತಿದ್ದರು ಎಂಬ ಮಾತಿದೆ. ಟ್ಯಾಗೋರ್ ಅವರ ತಾಯಿ ಶಾರದಾ ದೇವಿ ಅವರ ಈಗ ಲಭ್ಯವಿರುವ ಚಿತ್ರವನ್ನು ತೆಗೆದಿದ್ದು ಜಗನ್ಮೋಹಿನಿ ದೇವಿಯೇ ಎನ್ನಲಾಗುತ್ತದೆ.

ವಿಭಜನೆಯ ನಂತರದ ಬಂಗಾಳದ ಅಪರೂಪದ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ತೆಗೆದ ಅನ್ನಪೂರ್ಣ ಗೋಸ್ವಾಮಿ ಅವರ ಹೆಸರೂ ಛಾಯಾ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಅಚ್ಚಳಿಯದೇ ಉಳಿದಿದೆ. ನಗರದ ಬಡವರು, ಕೋಲ್ಕತ್ತದ ಕಡೆಗೆ

ಧಾವಿಸುತ್ತಿರುವ ನಿರಾಶ್ರಿತರ ಜಂಗುಳಿ, ರೈಲ್ವೆ ಹಳಿಗಳ ಪಕ್ಕ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡಿರುವ ಜೋಪಡಿಗಳು - ಹೀಗೆ ಅವರು ತೆಗೆದಿರುವ ಹಲವು ದಾರುಣ ಚಿತ್ರಗಳು ಅಂದಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಶಾಶ್ವತವಾಗಿ ಫ್ರೇಮ್‌ನಲ್ಲಿ ಬಂಧಿಸಿಟ್ಟಿವೆ.

1937-40ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ದೇವಲೀನಾ ಮತ್ತು ಮನೋಬಿನಾ ಸೆನ್ ರಾಯ್ ಎಂಬ ಸಹೋದರಿಯರು ಫೋಟೋಗ್ರಾಫರ್ಸ್ ಆಗಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಹೆಸರು ಮಾಡಿದ್ದರು. ಅವರ ಚಿತ್ರಗಳು ನಿಯಮಿತವಾಗಿ 'ದ ಇಲ್ಲಸ್ಟ್ರೇಟೆಡ್ ವೀಕ್ಲಿ'ಯಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದವು. 1951ರಲ್ಲಿ ಮನೋಬಿನಾ

